

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
PRAVOBRANILAŠTVO KANTONA SARAJEVO
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
OPŠTINSKI SUD U SARAJEVU
Broj: 65 0 Rs 1087809 24 Rs
Sarajevo, 25.04.2024. godine

Opštinski sud u Sarajevu, sudija Milislav Đurić, u pravnoj stvari tužitelja Kanton Sarajevo, Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, protiv tuženog Samostalni sindikat osnovnog obrazovanja i odgoja Federacije Bosne i Hercegovine, Kantonalni odbor SSOOIO Kantona Sarajevo, koga zastupa ZAK Hakija Kurtović i Adis Kurtović, radi utvrđivanja nezakonitosti organizovanja i provođenja štrajka, nakon zaključene glavne rasprave 24.04.2024. godine u prisustvu zakonskog zastupnika tužitelja i odsutnosti uredno obavještenog punomoćnika tuženog, dana 25.04.2024. godine, donio je:

PRESUDU

Utvrđuje se da je štrajk koji je tuženi organizovao i proveo po Odluci broj 715/24 od 16.03.2024. godine u svim ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo nezakonit.

Obavezuje se tuženi da nadoknadi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 480,00 KM, u roku od 15 dana, dok se zahtjev za nadoknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Tužitelj je dana 18.04.2024. godine podnio tužbu ovom sudu radi poništenja Odluke tuženoga o organizovanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine i zabrane tuženom organiziranju i provođenju štrajka započetog 17.04.2024. godine. Uz tužbu je podnio prijedlog za određivanje mjere osiguranja sa privremenom mjerom kojim je tražio da sud odredi privremenu mjeru kojom zabranjuje tuženom/protivniku predlagatelja mjere provođenja štrajka započetoga 17.04.2024. godine. Tužitelj je 19.04.2024. godine podnio sudu podnesak kojim uređuje tužbeni zahtjev na način da istim traži poništenje Odluke tuženoga o organizovanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine, s tim da uređenim tužbenim zahtjevom ne traži da sud zabrani tuženom organiziranje i provođenja štrajka započetog 17.04.2024. godine, sa napomenom da u cijelosti ostaje kod predložene privremene mjere sa mjerom osiguranja od 18.04.2024. godine. Sud je 19.04.2024. godine donio rješenje kojim se prijedlog za određivanje privremene mjere od 18.04.2024. godine odbija kao neosnovan.

Sud je cijeneći potrebu hitnog postupanja uslovljenog rokom za donošenje presude iz člana 12. Zakona o štrajku (Službene novine Federacije BiH, broj 14/00), tužbu od 18.04.2024. godine, uređenu tužbu od 19.04.2024. godine poslao tuženom na odgovor, te je zakazao ročište za glavnu raspravu.

Tužitelj u tužbi i uređenoj tužbi navodi da je 20.03.2024. godine iz kabineta premijera zaprimio akt tuženoga koji je naslovljen kao „Najava štrajka“ u kojem se između ostalog navodi kako je Sindikat donio Odluku o organizovanju štrajka upozorenja, te kako će isti početi 17.04.2024. godine, da će se realizovati svaki dan u trajanju od dva nastavna časa u prvoj, drugoj i međusmjerni, a trajati će sve do ispunjenja zahtjeva Sindikata. Identičan akt je dostavljen Vladi Kantona Sarajeva putem protokola. Aktom broj 760/24 tuženi navodi kako je ministrica za odgoj i obrazovanje napravila

grešku svog života, te da je toliko pokvarena, pa konačno tim aktom traži se smjena ministrice. Tuženi je u cijelosti postupio suprotno odredbama Zakona o štrajku pokušavajući isti podvesti pod "Štrajk upozorenja" kako se na isti ne bi primjenjivale odredbe člana 2. Zakona o štrajku (Sl.novine FBiH broj 14/00). Neozbiljno i zlonamjerno tužena pokušava podvesti "Štrajk upozorenja" samo zato što je isti tako nazvan, iako je evidentno u praksi da provodi klasični štrajk koji samo u jednom danu traje više od 120 minuta. Ovakvim nezakonitim postupanjem oduzima pravo na redovno školovanje 38 000 đaka u Kantonu Sarajevo, svakodneвно onemogućavajući im puni i redovan nastavni proces. Nesporno je da je u aktima koji su dostavljeni tužitelju, izravno u medijima od strane predsjednika Sindikata više puta izjavljeno pa i u Odluci o organizovanju i održavanju štrajka broj 715/24 navedeno da će upozorenja " trajati svaki dan počev od 17.04.2024.godine u prvoj smjeni od 08,00 do 09:40 sati, u drugoj od početka prvog nastavnog časa do završetka drugog nastavnog časa a u međusmjeni do završetka drugog nastavnog časa do konačnog ispunjenja zahtjeva tužene". Prednje navedeno ukazuje da se u konkretnoj situaciji ne radi o „Štrajku upozorenja" jer isti traje duže od 120 minuta, isti je samo tako nazvan s ciljem da se tužitelj onemogući da putem suda štrajk zaustavi kao i sa ciljem da se izbjegnu zakonske procedure i uslovi neophodni za organizovanje i provođenje zakonitog štrajka, a koje propisuje odredbe članova 2-7. Zakona o štrajku. Jasno je da se u konkretnom slučaju radi o štrajku koji nije najavljen poslodavcu u pismenoj formi, istovremeno o istom organizator nije obavijestio nadležno ministarstvo unutrašnjih poslova, nije otpočeta ni procedura mirjenja. Nadalje, nije donesen na prijedlog poslodavca Sporazum kojim se uređuju poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka. Također, tužena nije objavila Sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati kao i da nisu ispunjeni ostali uslovi propisani odredbama člana 2. do 7. Zakona o štrajku a koji moraju biti ispunjeni prije nego Sindikat pozove na štrajk i provede ga radi zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova. Sve prednje navedeno, štrajk započet dana 17.04.2024.godine od strane tužene isti čini nezakonitim jer nije organizovan i ne provodi se u skladu sa Zakonom o štrajku FBiH. Nesporno je to da je tužitelj učinio vjerovatnim, osnovanim i dokazao da organizacija štrajka nije u skladu sa Zakonom o štrajku a da paralelno tome nije riječ o "Štrajku upozorenja" kako to tužena pokušava prikazati da bi izbjegla primjenu Zakona o štrajku u punom kapacitetu, te kako bi spriječila poslodavca ovdje tužitelja da zaštitu svojih prava shodno odredbi člana 10. navedenog zakona ostvari podnošenjem zahtjeva nadležnom sudu radi zabrane organizovanja i provođenja štrajka suprotno odredbama Zakona o štrajku. S druge strane tačno je da je tužitelj/ predlagatelj mjere osiguranja na osnovu Zaključka Vlade Kantona Sarajevo uputilo pozive svim osnovnim i srednjim školama u Kantonu Sarajevo, Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove, Samostalnom sindikatu osnovnog odgoja i obrazovanja. Sindikatu srednjeg i visokog obrazovanja, Zajednici srednjih škola, Udruženju direktora sarajevskih osnovnih škola i drugim institucijama da najkasnije do 23.01.2024.godine dostave svoje prijedloge i sugestije za izmjene i dopune Odluke o pedagoškim standardima i općim normativima. Zainteresovane strane su do 23 .01.2024.godine dostavile svoje prijedloge i sugestije te nakon izvršene analize konstatovano je da je potrebno mijenjati više od 50% osnovnog teksta, te daje s tim u vezi potrebno donijeti novu Odluku o pedagoškim standardima. Nakon objavljenih javnih konsultacija, tužitelj je tekst prijedloga Standarda uputilo tuženoj na mišljenje. Tužena nikada nije dala svoje sugestije i mišljenje na Pedagoške standarde i normative, te na taj način nije iskoristila svoje sindikalno pravo. Nakon što je Ministarstvo obrazovanja prikupilo sva neophodna mišljenja na Pedagoške standarde isti su upućeni Vladi Kantona Sarajevo na usvajanje, a kako je to propisano članom 26. i 28. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo. Iz prednjeg proizilazi da je tužitelj u cijelosti proveo proceduru donošenja Odluke o pedagoškim standardima u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima. Naročita i očita nezakonitost procedure provođenja štrajka ogleda se i u kršenju odredbe člana 2. Zakona o štrajku. Dakle nije riječ o "Štrajku upozorenja" jer isti traje više od 120 minuta. Štrajk upozorenja je zakonodavac predvidio kao jednokratni štrajk u trajanju od 120 minuta najduže i kojim se poslodavac upozorava od strane Sindikata na uslove koje je neophodno ispuniti kako ne bi došlo do pravog štrajka. Zloupotreba ovog instituta od strane tužene/protivnika mjere osiguranja je više nego očigledna jer isti u toku samo jednog dana štrajkuje više od 180 minuta. Organizator štrajka o svemu nije obavijestio MUP KS. Zbog svega navedenog, tužitelj smatra da činjenice i pravni stavovi izneseni u ovoj tužbi nedvojbeno potvrđuju da je organiziranje i provođenje štrajka

kojeg provodi tuženi, potpuno nezakonito, zbog čega u skladu sa odredbama Zakona o štrajku, Zakona o radu FBiH zahtjeva da sud, nakon ocjene svih činjeničnih i pravnih navoda usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti.

Tuženi je u odgovoru na tužbu od 22.04.2024. godine naveo da je Štrajk upozorenja stavljen van pravne snage na način da je tužena donijela Odluku broj 1072/24 od 19.04.2024. godine o stavljanju van snage Odluke o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine, te stoga predlaže da sud obustavi sudski postupak, imajući u vidu da ne postoje razlozi za nastavak sudskog postupka, jer odluka čije se poništenje u ovom postupku traži više ne postoji.

Na ročište za glavnu raspravu, tuženi nije pristupio iako je o istom bio uredno obaviješten, pa je ročište održano u njegovoj odsutnosti, a kako to i predviđaju odredbe članova 84. stav 1. i 97. stav 4. Zakona o parničnom postupku (Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15, u daljem tekstu ZPP).

Tužitelj je na ročištu za glavnu raspravu 24.04.2024. godine povukao prijedlog za određivanje mjere osiguranja od 18.04.2024. godine, pa je sud imajući u vidu odredbu člana 59. stav 1. Zakona o parničnom postupku, te da u konkretnom slučaju prijedlog za određivanje mjere osiguranja nije dostavljen tuženom/protivniku predlagatelja na odgovor, jer je shodno članu 12. Zakona o štrajku u toku postupak po tužbi donio rješenje kojim je utvrdio da je povučen prijedlog za određivanje mjere osiguranja.

Na ročištu za glavnu raspravu tužitelj je izveo dokaze uvidom i čitanjem: Akt Kabineta premijera 02/01-30-13853-1/24 od 20.03.2024. godine, Akt tužene broj 795/24 od 28.03.2024. godine upućen tužitelju; Akt tužene broj 720/24 od 18.03.2024. godine upućen Vladi Kantona Sarajevo; Akt tužene broj 760/24 od 22.03.2024. godine upućen tužitelju; Odluka o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine; Zaključak Vlade Kantona Sarajevo broj 02-04-82-8/23 od 09.01.2023. godine; Akt Ministarstva broj 11-34-683-8/23 od 27.01.2023. godine upućen JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja; Akt Ministarstva broj 11-34-683-38/23 od 13.02.2023. godine upućen Samostalnom sindikatu osnovnog obrazovanja i odgoja FBiH sa dostavnicom na okolnost prijema iste od 14.04.2024. godine; Odluka o pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje (Sl. novine KS broj 10/24) od 05.03.2024. godine donesena od strane Vlade Kantona Sarajevo; Saopćenje za javnost upućeno javnosti od strane tužene broj 1077/24 od 19.04.2024. godine; Odluka o stavljanju van snage odluke o organizovanju štrajka broj 1072/24 od 19.04.2024. godine; Statut tužene broj 01-1958/13 od 30.11.2013. godine; Poslovnik o radu Kantonalnog odbora broj 360/21 od 10.02.2021. godine.

Tužitelj je na glavnoj raspravi istakao da su tačni navodi tuženoga iz odgovora na tužbu da je tuženi Odlukom o stavljanju van snage odluke o organizovanju štrajka broj 1072/24 od 19.04.2024. godine stavio van snage Odluku broj 715/24 od 16.03.2024. godine na osnovu koje je u periodu 17.03.2024. godine do 19.03.2024. godine proveo štrajk u ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo, te istakao da je tuženi ovu odluku donio nakon što je zaprimio tužbu u ovoj pravnoj stvari, te da tužitelj zbog novonastale situacije uređuje tužbeni zahtjev tako da traži da se utvrdi da je štrajk koji je proveden na osnovu Odluke tuženoga broj 715/24 nezakonit, sve imajući u vidu da je navedena odluka stavljena van snage, a da su nastupile posljedice u vidu štrajka koji je organizovan i proveden nezakonito. Dalje je naveo da je nesporno da tužitelj ima pravni interes da se meritornom sudskom odlukom utvrdi da li je štrajk koji je proveden na osnovu Odluke tuženoga nezakonit, sve imajući u vidu odredbe Zakona o štrajku, kojima je između ostaloga propisano da tuženi snosi prekršajnu odgovornost ukoliko je štrajk koji je organizovao bio nezakonit, te da bi tužitelj stekao pravni osnov da od tuženoga kao organizatora štrajka, koji je bio nezakonit, potražuje naknadu štete koja je nastala kao posljedica organiziranja i provođenja štrajka ima pravni interes za podnošenje tužbe.

Sud je na ročištu za glavnu raspravu donio rješenje kojim se dozvoljava uređenje tužbenog zahtjeva, te da će se u daljem toku postupka raspravljati po uređenom tužbenom zahtjevu. Na navedeno ročište nije pristupio uredno obavješteni tuženi, koji je u ovoj pravnoj stvari zastupan po punomoćniku, te je sud cijeneći načelo ekonomičnosti postupka, kao i potrebu hitnog postupanja uslovljenog rokom od 5 dana za donošenje presude iz člana 12. Zakona o štrajku dozvolio uređenje tužbenog zahtjeva bez odlaganja ročišta za glavnu raspravu. Tuženi je bio obavješten o ročištu, te o potrebi hitnog rješavanja tužbenog zahtjeva, shodno Zakonu o štrajku i na isto nije pristupio. U konačnici sud smatra da tužbeni zahtjev nije preinačen, već da je isti uređen u skladu sa novonastalom situacijom, odnosno činjenicom da je tuženi donio Odluku kojom stavlja van snage odluku o štrajku, te da shodno tome tužitelj više nema pravni interes za poništenje same odluke o štrajku jer ista ne postoji, te sada uređenim tužbenim zahtjevom traži da se utvrdi da posljedice koje su nastupile na osnovu te odluke, odnosno štrajk koji je proveden u periodu 17.04.2024. godine do 19.40.2024. godine da je nezakonit.

Nakon ocjene činjeničnih navoda iz tužbe i odgovora na tužbu, te ocjene dokaza koje je tužitelj izveo na ročištu za glavnu raspravu sud cijeni da u ovom postupku nije sporno da je tuženi 16.03.2024. godine donio Odluku broj 715/24 o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja na osnovu koje je u periodu 17.04.2024. godine – 19.04.2024. godine proveo štrajk u ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo, te da je 19.04.2024. godine donio odluku broj 1072/24 kojom se okončava štrajk, zaključno sa 19.04.2024. godine i kojom se stavlja van snage Odluka broj 715/24 o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja. Također nesporno je da je tužitelj 18.04.2024. godine podnio tužbu radi poništenja Odluke tuženog broj 715/24 od 16.03.2024. godine, sa prijedlogom za određivanje mjere osiguranja sa privremenom mjerom.

Ono što je sporno jeste da li tužitelj ima pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđivanje nezakonitosti štrajka, obzirom da je odluka na osnovu koje je štrajk organizovan i proveden stavljena van snage. Sporno je da li je štrajk koji je tuženi proveo štrajk upozorenja na koji se ne primjenjuju odredbe Zakona o štrajku ili je riječ o klasičnom štrajku koji tuženi u svojim odlukama naziva štrajkom upozorenja, sve kako ne bi primjenjivala odredbe Zakona o štrajku prilikom organizovanja istog, te shodno tome da li je štrajk koji je tuženi organizovao zakonit. Također sporno je da li da li postoji pravno dopuštena svrha štrajka, da li su ispunjeni formalni uslovi za održavanje štrajka koji su propisani Zakonom o štrajku, odnosno da li je štrajk najavljen poslodavcu u pismenoj formi, da li je o štrajku obavješteno Ministarstvo unutrašnjih poslova, da li je provedena procedura mirenja, da li je objavljen sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka.

Nakon savjesne i brižljive ocjene svih dokaza, kako pojedinačno, tako i dovodeći ih u međusobnu vezu, shodno odredbi člana 8. i 123. stav 2. ZPP-a, sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Uvidom u Akt tužene broj 720/24 od 18.03.2024. godine upućen Vladi Kantona Sarajevo i u Akt tužene broj 795/24 od 28.03.2024. godine utvrđeno je da je tužena dostavila utvrđeno je da je tužena dostavila Vladi Kantona Sarajevo i Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo akt pod nazivom „Najava štrajka“ u kojem navodi da je 12.12.2024. godine Sindikat od Vlade Kantona Sarajevo dobio obećanje da će se voditi socijalni dijalog za sindikatom, te da je navedeno pogaženo, jer je Vlada 05.03.2024. godine donijela Pedagoške standarde za osnovnu školu uprkos jasno izraženom protivljenju sindikata. Dalje se navodi da je zbog navedenog skupština Sindikata donijela Odluku o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja sa početkom 17.04.2024. godine uz najavu da će se isti realizirati svakog radnog dana u trajanju od dva nastavna časa, u prvoj, drugoj i međusmjerni, te će trajati sve do ispunjenja zahtjeva sindikata, i to: stavljanje van snage Pedagoških standarda i normativa kojima su ugrožena prava prosvjetnih radnika, ostavka ministricice za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, zaustavljanje administrativnih reformi, bolji propisi i nastavni planovi i programi i udžbenici, uz obavezno učešće i uvažavanje stavova radnika, poslodavaca i poduzetnika.

Uvidom u Akt Kabineta premijera 02/01-30-13853-1/24 od 20.03.2024. godine utvrđeno je da je Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo dana 20.03.2024. godine iz Kabineta premijera Vlade Kantona Sarajevo zaprimilo akt pod nazivom „Najava štrajka“ koji je od strane tuženog dostavljen Kabinetu premijera.

Uvidom u Akt tužene broj 760/24 od 22.03.2024. godine utvrđeno je da je tuženi dostavio Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo na ruke ministrice Maide Hote Muminović dopis u kome ju označava glavnim krivcem za kršenje dogovora od 12.02.2024. godine koji je postignut između Vlade i Kantona o socijalnom dijalogu, te da je skupština Sindikata 16.03.2024. godine donijela Odluku kojom se između ostalog traži njena ostavka, te da će od sredine marta uslijediti bojkot, a od aprila štrajkovi, protesti i ostale mjere sindikalne borbe.

Uvidom u Odluku o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine utvrđeno je da je Skupština povjereništva Samostalni sindikat osnovnog obrazovanja i odgoja Federacije Bosne i Hercegovine, Kantonalni odbor SSOIO Kantona Sarajevo na svojoj 14. vanrednoj elektronskoj sjednici 16.03.2024. godine donijela Odluku o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja kojom je utvrdila mjesto, dan i vrijeme održavanja štrajka upozorenja, razloge održavanja štrajka upozorenja, zahtjeve radnika, imena članova štrajkačkog odbora, prava i obaveze štrajkačkog odbora. Članom 2. predmetne Odluke je propisano da se štrajk upozorenja organizuje u svim ustanovama osnovnog odgoja i obrazovanja na području Kantona Sarajevo u kojima sindikat ima svoje podružnice, da će isti početi 17.04.2024. godine, da će se realizovati svakim radnim danom u prvoj smjeni od 8,00-9,40 časova, a u međusmjerni i u drugoj smjeni od početka prvog do završetka drugog nastavnog časa, da za vrijeme štrajka upozorenja odgojno obrazovni proces neće biti realiziran, a radnici će obavljati samo poslove na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka. Članom 3. Odluke navedeni su zahtjevi sindikata i to : stavljanje van snage Pedagoških standarda i normativa kojima su ugrožena prava prosvjetnih radnika, ostavka ministrice za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, zaustavljanje administrativnih reformi, bolji propisi i nastavni planovi i programi i udžbenici, uz obavezno učešće i uvažavanje stavova radnika, poslodavaca i poduzetnika. Članom 5. Odluke zadužuje se predsjednik Kantonalnog odbora SSOIO Kantona Sarajevo da pisanu najavu štrajka upozorenja koja će u prilogu sadržavati popis poslova na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka u roku od tri dana od dana njenog donošenja dostavi direktorima ustanova osnovnog odgoja i obrazovanja i Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo.

Uvidom u Zaključak Vlade Kantona Sarajevo broj 02-04-82-8/23 od 09.01.2023. godine utvrđeno je da je Vlada Kantona Sarajevo na 109. sjednici donijela Zaključak kojim prihvata informaciju Ministarstva za obrazovanje i odgoj Kantona Sarajevo od 05.01.2023. godine o inicijativi JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja u vezi sa izmjenom i dopunom Odluke o pedagoškim standardima i općim normativima za osnovni odgoj i obrazovanje i normativima radnog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila po predmetima za osnovnu školu, te da zadužuje Ministarstvo za odgoj i obrazovanje da u skladu sa dostavljenom inicijativom poduzme aktivnosti pripreme prijedloga o izmjeni i dopuni navedene odluke

Uvidom u Akt Ministarstva broj 11-34-683-8/23 od 27.01.2023. godine upućen JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja utvrđeno je da ovim aktom Ministarstvo poziva Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja da najkasnije do 23.01.2023. godine dostavi svoje prijedloge i sugestije za izmjene i dopune standarda i normativa za sva tri nivoa odgoja i obrazovanja, te da im se u prilogu dostavljaju pobrojani akti Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja Kantona Sarajevo, te ih poziva da kao nosilac pripreme nacrt objedini sve prijedloge i sugestije zainteresiranih struktura, te pripremi i Ministarstvu dostavi nacrt navedenih propisa.

Uvidom u Akt Ministarstva broj 11-34-683-38/23 od 13.02.2023. godine upućen Samostalnom sindikatu osnovnog obrazovanja i odgoja FBiH sa dostavnicom od 14.04.2024. godine utvrđeno je da je Ministarstvo za odgoj i obrazovanje tuženog obavijestilo da je izradilo prijedlog odluke Odluke o pedagoškim standardima i općim normativima za osnovni odgoj i obrazovanje i normativima radnog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila po predmetima za osnovnu školu, te da se u aktu pojašnjava prijedlog pedagoških standarda i normativa, te da se tuženi moli da dostavi mišljenje na prijedlog Odluke o pedagoškim standardima, koju dostavlja u prilogu.

Uvidom u Odluku o pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje od 05.03.2024. godine, objavljena u Službenim novinama Kantona Sarajevo broj 10/24 utvrđeno je da je u Službenom glasniku objavljena Odluka o pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje i normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila za osnovnu školu broj 02-4-7832-2-24 od 05.03.2024. godine koja je usvojena na 28. vanrednoj sjednici Vlade Kantona Sarajevo 05.03.2024. godine.

Uvidom u Saopćenje za javnost upućeno javnosti od strane tužene broj 1077/24 od 19.04.2024. godine utvrđeno je da je tužena izdala saopštenje u kojem informiše javnost da je u osnovnim školama u Kantonu Sarajevo uspješno proveden trodnevni štrajk upozorenja u periodu od 17.04.2024. godine do 19.04.2024. godine, te da je u petak 19.04.2024. godine održana sjednica Skupštine povjereništva na kojoj je analiziran trodnevni štrajk, te konstatovano da je isti dao željene efekte i rezultate, nakon čega je Skupština povjereništva zauzela stav da se okonča štrajk upozorenja, te da se naknadno donesu odluke o drugim vidovima sindikalne borbe ukoliko Ministarstvo ne pristane na pregovore sa sindikatom.

Uvidom u Odluku o stavljanju van snage odluke o organizovanju štrajka broj 1072/24 od 19.04.2024. godine utvrđeno je da je tuženi na Skupštini povjereništva Kantonalnog odbora SSOOIO Kantona Sarajevo 19.04.2024. godine donio odluku o stavljanju van snage odluke o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine, te o okončanju štrajka upozorenja zaključno sa 19.04.2024. godine.

Uvidom u Statut tužene broj 01-1958/13 od 30.11.2013. godine, utvrđeno je da je isti donijela Skupština tužene na sjednici 30.11.2013. godine, te da su njime propisani naziv i sjedište, ciljevi i djelatnost, zastupanje i predstavljanje, organi Samostalnog sindikata, nadležnosti - ovlaštenja koja imaju, način imenovanja i opoziva, trajanje mandata, kvorum i pravila glasanja, te organizacija Samostalnog sindikata, oblik i sadržaj pečata i znaka Samostalnog sindikata, imovina Samostalnog sindikata, način sticanja i raspolaganja sredstvima Samostalnog sindikata, postupak za donošenje Statuta, izmjena i dopuna Statuta i drugih općih akata, uslovi i način učlanjenja, prestanak članstva, kao i prava, dužnosti i odgovornosti članova, odnosi, odlučivanje i odgovornost, kadrovska politika, javnost rada i informisanje, administrativni i stručni rad, obrazovanje i osposobljavanje, članstvo – udruživanje, kolektivno pregovaranje, štrajk, uslovi i postupak za pripajanje, razdvajanje, transformaciju ili prestanak rada, te pravila za raspodjelu preostale imovine u slučaju prestanka rada, prelazne i završne odredbe.

Uvidom u Poslovnik o radu Kantonalnog odbora broj 360/21 od 10.02.2021. godine utvrđeno je da je Kantonalni odbor Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja Kantona Sarajevo na sjednici održanoj 10.02.2021. godine donio Poslovnik o radu Kantonalnog odbora kojim je propisano da je Kantonalni odbor izvršno tijelo Skupštine povjereništva, te da isti provodi odluke i zaključke Skupštine, predlaže akte koje donosi Skupština, podnosi, u pravilu, početkom godine izvještaj o svom radu i finansijskom poslovanju za prethodnu godinu i program rada i finansijskog plana za tekuću godinu Skupštini, pomaže i koordinira rad sindikalnih podružnica na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton), organizuje uslove za pravovremeno i istinito informisanje članova SSOOIO FBiH području Kantona, donosi poslovnik o radu, raspolaze sredstvima u okviru finansijskih akata u skladu sa Zakonom i aktima SSOOIO FBiH, obavlja i druge poslove u skladu s aktima i odlukama Skupštine i Upravnog odbora SSOOIO FBiH, osigurava

uvjete za vođenje materijalno-finansijskog poslovanja na nivou Kantona, utvrđuje pravilnik o materijalno-finansijskom poslovanju SSOIO FBiH na nivou Kantona, utvrđuje platformu za pregovore u vezi sa zaključivanjem kolektivnog ugovora i drugih normativnih akata za područje Kantona, pokreće inicijativu za izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za područje Kantona, obavlja i druge poslove za koje je ovlašten općim aktima i odlukama SSOIO FBiH.

Sud cijeni da tužitelj ima pravni interes za podnošenje tužbe u ovoj pravnoj stvari shodno odredbama Zakona o štrajku kojima je propisano da poslodavac može podnijeti zahtjev mjerodavnom sudu glede zabrane organiziranja i provođenja štrajka suprotno odredbama Zakona. Naime, iako je u konkretnom slučaju štrajk okončan i odluka na osnovu koje je proveden stavljena van snage, na osnovu iste je organiziran i proveden štrajk, te su nastupile određene posljedice, pa tužitelj kao poslodavac ima opravdan interes da se utvrdi da li je štrajk proveden zakonito. Naime, ako bi sud zauzeo stav da u konkretnom postupku ne može meritorno odlučivati o zakonitosti štrajka iz razloga što je od trenutka donošenja odluke o pokretanju štrajka i podnošenja tužbe radi ispitivanja zakonitosti odluke o štrajku, pa do ročišta za glavnu raspravu predmetna odluka stavljena van snage ili što je u praksi štrajk okončan iz bilo kog razloga, sud cijeni da bi navedeno vodilo ka zloupotrebi Zakona o štrajku i ne bi se u sudskom postupku mogla preispitivati zakonitost štrajka ako je isti okončan prije donošenja sudske odluke, što bi se vodilo ka anarhiji u pravnom sistemu. Također nesporno je da su Zakonom o štrajku propisane prekršajne sankcije za sindikat ako se u sudskom postupku utvrdi da je organizovao i provodio nezakonit štrajk, te imajući u vidu navedeno tužitelj kao poslodavac ima interes da sud utvrdi da li je štrajk bio zakonit, sve kako bi mogao potraživati naknadu eventualne štete.

Pravo na štrajk kao jedno od fundamentalnih prava radnika propisano je konvencijom MOR-a broj 87 o sindikalnim slobodama i zaštiti sindikalnih prava, kao i konvencijom MOR-a broj 98 o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje, te članom 8. tačka d) Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima. Pravo na štrajk je priznato i u članu 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama, kao i u članu 22. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Polazeći od definicije štrajka koja u pravnoj teoriji predstavlja udruženi kolektivni prekid rada od strane radnika u cilju prinude poslodavca da prihvati zahtjeve radnika koji su predmet kolektivnog spora, štrajk je po svojoj prirodi svojevrstan način uskraćivanja ugovorenog rada koji za sobom neminovno povlači određene posljedice, uključujući i one nepovoljne za poslodavca, tako da je nužno da se organizacija i sprovođenje takve obustave rada sprovede po strogo formalnom postupku kako ga propisuje naprijed izneseno materijalno pravo. Jasno je, pri prednjem, da svako suprotno ponašanje dovodi do određenih nezakonitosti koje prema propisima ne mogu biti tolerisane i podložne su zabranama takvog postupanja od strane nadležnog suda.

Odredbama člana 156. Zakona o radu (Službene novine FBiH 26/16, 89/18 i 44/22) Sindikat ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova, a shodno stavu 2. istog člana štrajk se može organizirati samo u skladu sa Zakonom o štrajku, pravilima sindikata o štrajku i kolektivnom ugovoru, a shodno stavu 3. štrajk ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog ovim Zakonom, odnosno prije provođenja drugog postupka mirnog rješenja spora o kojem su se strane sporazumjele.

Odredbom člana 12. Zakona o štrajku (Službene novine KS broj 14/00) je propisano da o zabrani štrajka, odnosno zabrani isključenja zaposlenika procesa rada odlučuje Općinski sud prema sjedištu poslodavca. Kako se u konkretnom radi o sporu koji proizilazi iz osnova radnih odnosa, sud o zahtjevu tužitelja odlučuje u parničnom postupku primjenom Zakona o parničnom postupku, te donosi odluku u formi presude.

Članom 2. Zakona o štrajku je propisano da Sindikat ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga radi zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova. Štrajk se može

organizovati samo u skladu sa ovim ili drugim zakonom, pravilima sindikata o štrajku i kolektivnim ugovorom. Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se u slučajevima kada sindikat organizira štrajk upozorenja ukoliko isti traje najduže dva sata, izuzev odredbe stava 8. člana 5.

Na osnovu dokaza provedenih tokom postupka, prvenstveno Odluke tuženog o organizovanju i održavanju štrajka upozorenja broj 715/24 od 16.03.2024. godine utvrđeno je da se štrajk koji je realizovan u periodu od 17.04.2024. godine do 19.04.2024. godine odvijao na način da je obustava rada trajala u periodu od 08,00-9,40 sati, dva nastavna časa u međusmjerni (minimalno 90 minuta), dva nastavna časa u drugoj smjeni (minimalno devedeset minuta), što sveukupno iznosi preko dva sata dnevno. S obzirom da je članom 2. Zakona o štrajku propisano da štrajk upozorenja može trajati najduže dva sata dnevno, sud cijeni da se u konkretnom slučaju ne radi o štrajku upozorenja već o klasičnom štrajku prije čijeg organizovanja i provođenja je tuženi bio u obavezi da ispoštuje formalne uslove propisane odredbama člana 4.-7. Zakona o štrajku.

Titulari prava na štrajk su prema ZOR-u sindikati, te je pravno dopušten štrajk koji je organiziran u skladu sa Zakonom o štrajku, kolektivnom ugovoru i pravilima Sindikata. Prema važećem Zakonu o štrajku utvrđena su uvjeti za dopuštenost, odnosno zakonitost štrajka. Prvi procesni uvjet je da se štrajk mora najaviti poslodavcu u pisanoj formi najkasnije 10 dana prije početka štrajka u kojoj najavi se navode razlozi za štrajk, mjesto, dan i vrijeme početka štrajka, a istovremeno je organizator štrajka dužan da o vremenu i mjestu održavanja štrajka obavijesti i nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova. U odnosu na uvjet da se štrajk mora najaviti poslodavcu u pisanoj formi najkasnije deset dana prije početka štrajka, sud cijeni da je navedeni uslov ispunjen imajući u vidu da je akt tuženog broj 795/24 od 28.03.2024. godine, naslovljen kao „Najava štrajka“ dostavljen tužitelju. Što se tiče uslova da je organizator dužan da o vremenu i mjestu održavanja štrajka obavijesti nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova u spisu nema dokaza o tome da je tuženi o najavi štrajka obavijestio Ministarstvo unutrašnjih poslova, sve u cilju da bi nadležni organi jasno imali saznanja gdje se tačno, na kojim sve lokacijama odvija obustava rada, te da bi u slučaju potreba i znali gdje bi eventualno trebali i djelovati

Sud cijeni da uslov obavješćavanja Ministarstva unutrašnjih poslova nije ispunjen, a isti se kumulativno mora ispuniti uz naredna dva koja se odnose na pitanje prethodnog okončanja postupka mirenja koji je predviđen Zakonom o radu, te postizanja sporazuma između strana u kolektivnom radnom sporu kojim se utvrđuju poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka, to jasno proizilazi da obustava rada koja je nastupila 17.04.2024. godine do 19.04.2024. godine nije zakonita, jer organizator štrajka nije ispoštovao više zakonom propisanih uvjeta.

Sljedeći uslov jeste da sindikat i poslodavac sporazumno utvrde poslove koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka (član 5. Zakona o štrajku), te da se okonča postupak mirenja (član 6. Zakona o štrajku). Tužitelj i tuženi nisu provodili postupak mirenja niti su pokušavali zaključiti sporazum kojim bi utvrdili poslove koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka imajući u vidu da je tuženi predmetni štrajk organizovao kao da se radi o štrajku upozorenja. Međutim, odredbama Zakona o štrajku je propisano da je sindikat dužan najkasnije na dan najave štrajka objaviti sporazum o poslovima na kojima se rad ne može prekidati za vrijeme štrajka i u slučaju kada sindikat finalizira štrajk upozorenja tako da je sindikat bio dužan navedeni sporazum objaviti bez obzira da li je riječ o štrajku ili štrajku upozorenja iz člana 2. Zakona o štrajku, te imajući u vidu navedeno sud nalazi da je ovaj formalni uslov zakonitosti štrajka neispunjen.

S obzirom da je utvrđeno da štrajk koji je proveden u periodu 17.04.2024. godine do 19.04.2024. godine nije štrajk upozorenja već štrajk prije čijeg organizovanja i provođenja je potrebno ispuniti formalne uslove propisane Zakonom o štrajku, a isti uslovi se moraju kumulativno ispuniti, počevši od obaveze obavješćavanja Ministarstva unutrašnjih poslova, pitanje prethodnog okončanja postupka mirenja koji je predviđen Zakonom o radu, te postizanja sporazuma između strana u kolektivnom radnom sporu kojim se utvrđuju poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka,

te nalazeći da navedeni formalni uslovi nisu ispunjeni u konkretnom slučaju, to jasno proizilazi da obustava rada koja je nastupila od 17.04.2024. godine do 19.04.2024. godine nije zakonita.

S obzirom na navedeno, odnosno da je sud utvrdio da nisu ispunjeni formalni uslovi za organizovanje štrajka, propisani Zakonom o štrajku, te da je štrajk nezakonit, sud se nije bavio ispitivanjem dopuštenosti razloga za štrajk sa aspekta Zakona o radu.

Imajući u vidu naprijed navedeno, sud je donio odluku kao u izreci.

Odluku o parničnim troškovima sud je donio na osnovu člana 383., 395., 396. stav 1 do 3, isti se sastoje od priznatih troškova tužitelja kojeg zastupa Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo, i to: sastav tužbe u iznosu od 240,00 KM, zastupanje na ročištu za glavnu raspravu u iznosu od 240,00 KM, što sveukupno iznosi 480,00 KM. Sud je odbio tužitelja sa zahtjevom za sastav prijedloga za određivanje sudske mjere osiguranja imajući u vidu da je isti povučen na ročištu za glavnu raspravu, cijeneći pravila ekonomičnosti postupka.

Sudija
Milislav Đurić

Uputstvo o pravu na izjavljivanje pravnog lijeka:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Kantonu Sarajevo, sudu u Sarajevu u roku od 15 dana nakon dostave prepisa iste. Žalba se podnosi putem ovog suda u 3 (tri) istovjetna primjerka.

